

Міністерство культури та інформаційної політики України
Закарпатська академія мистецтв
Кафедра декоративно-прикладного мистецтва

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчальної роботи

Бокшан А.М.

" 29 " *серпня* 2020 року

СИЛЛАБУС

ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ОРНАМЕНТІВ ТА ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ»

Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність/ Освітня програма	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / ОПП «Декоративно-прикладне мистецтво»
Статус дисципліни	Вибіркова
Рік викладання / семестр	2020-2021 / II семестр
Обсяг дисципліни (кредити/години)	3 ЄКТС / 90 годин з них: лекції – 28 год. практичні заняття – 6 год. самостійна робота – 56 год.
Мова викладання	Українська
Форма контролю	Залік
Викладач	Іваньо Юрій Юрійович, кандидат педагогічних наук
e-mail	ivanio.yurizam@gmail.com
Інформація про консультації	Очне / Онлайн (за потреби)

АНОТАЦІЯ

Мета навчальної дисципліни. Програма передбачає ознайомлення студентів з теорією народної творчості, вивчення різних жанрів художніх промислів. Подаються загальні відомості про орнамент, класифікація орнаментальних мотивів, походження та символічний зміст знаків,

Завдання навчальної дисципліни полягає у викладі короткої історії та географії поширення народного прикладного мистецтва України, у вивченні орнаментального багатства нашого народу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- історію та географію поширення народного прикладного мистецтва України;
- теорію народної творчості;
- різні жанри художніх промислів;
- походження та символічний зміст знаків;
- етнографічні та історико-етнографічні зони України;
- розселення основних етнічних груп українців.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Поняття про народну творчість, народне мистецтво, народні художні промисли. Розвиток художніх промислів України в контексті історичного процесу.

Тема 2. Виникнення та розвиток орнаменту. Класифікація орнаментів. Символіка народного орнаменту.

Тема 3. Етнорегіони України і Українських Карпат. Народна дерев'яна архітектура. Орнамент в народній архітектурі.

Тема 4. Художня обробка дерева. Художня обробка металу. Особливості ХОД, ХОМ на Гуцульщині.

Тема 5. Художня кераміка. Осередки художньої кераміки України. ХК на Гуцульщині. Художнє скло.

Тема 6. Писанкарство. Орнаментика писанок.

Тема 7. Народне малювання.

Тема 8. Орнамент в народному малюванні.

Тема 9. Килимарство.

Тема 10. Художнє ткацтво.

Тема 11. Практичне заняття: Орнаментика.

Тема 12. Народний одяг. Регіональні особливості.

Тема 13. Народний одяг Карпат.

Тема 14. Вишивка Регіональні особливості. Вишивка карпатського регіону.

Тема 15. Народні меблі. Витинанки та іграшки.

Тема 16. Практичне заняття.

Тема 17. Народні художні промисли на сучасному етапі.

Тема 18. Основні осередки народних промислів в Україні.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1.			
Змістовий модуль 1.			
Тема 1. Вступ. Поняття про народну творчість, народне мистецтво, народні художні промисли	2	-	-
Тема 2. Виникнення та розвиток орнаменту. Класифікація орнаментів. Символіка народного орнаменту.	2	-	2
Тема 3. Етнорегіони України і Українських Карпат. Народна дерев'яна архітектура. Орнамент в народній архітектурі.	2	-	2
Тема 4. Художня обробка дерева. Художня обробка металу. Особливості ХОД, ХОМ на Гуцульщині	2	-	4
Тема 5. Художня кераміка. Осередки художньої кераміки України. ХК на Гуцульщині. Художнє скло.	2	-	4
Тема 6. Писанкарство. Орнаментика писанок.	2	-	4
Тема 7. Народне малювання.	1	-	4
Тема 8. Орнамент в народному малюванні.	1	-	4
Тема 9. Килимарство.	1	-	4
Тема 10. Художнє ткацтво.	1	-	4
Тема 11. Практичне заняття: Орнаментика.	-	2	4
Тема 12. Народний одяг. Регіональні особливості	2	-	4
Тема 13. Народний одяг Карпат	2	-	4
Тема 14. Вишивка Регіональні особливості. Вишивка карпатського регіону.	2	-	4
Тема 15. Народні меблі. Витинанки та іграшки.	2	-	4
Тема 16. Практичне заняття.	-	2	-
Тема 17. Народні художні промисли на сучасному етапі.	2	-	4
Тема 18. Основні осередки народних промислів в Україні.	2	-	-
Підсумковий контроль	-	2	-
Усього	28	6	56

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Виникнення та розвиток орнаменту. Класифікація орнаментів. Символіка народного орнаменту.	2
2	Етнорегіони України і Українських Карпат. Народна дерев'яна архітектура. Орнамент в народній архітектурі.	2
3	Художня обробка дерева. Художня обробка металу. Особливості ХОД, ХОМ на Гуцульщині	4
4	Художня кераміка. Осередки художньої кераміки України. ХК на Гуцульщині. Художнє скло.	4
5	Писанкарство. Орнаментика писанок.	4
6	Народне малювання.	4
7	Орнамент в народному малюванні.	4
8	Килимарство.	4
9	Художнє ткацтво.	4
10	Орнаментика.	4
11	Народний одяг. Регіональні особливості	4
12	Народний одяг Карпат	4
13	Вишивка Регіональні особливості. Вишивка карпатського регіону.	4
14	Народні меблі. Витинанки та іграшки.	4
15	Народні художні промисли на сучасному етапі.	4
	Разом	56

КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Домінуючою метою навчання при викладанні теоретичної дисципліни «Історія орнаментів та художній промислів» є лекції. На заняттях передбачено ознайомлення студентів з історією основних художніх промислів України, а також вивчення головних традиційних мотивів народного орнаменту. Оскільки означені аспекти курсу є важливими для формування смаків та художнього світогляду студентів, велика увага приділяється ілюстративному матеріалу, додатковій літературі відвідування музеїв та пам'яток мистецтва.

Поточний контроль знань студентів – це оцінювання навчальних досягнень протягом навчального семестру усіх видів аудиторної роботи. Поточний контроль здійснюється у вигляді опитування студентів та тестових завдань.

Підсумковий контроль знань студентів проводиться після завершення усіх видів навчальної роботи з відповідних змістовних модулів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання аудиторної роботи: повнота розкриття питань; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання літератури; уміння робити порівняння, висновки; вміння самостійно готувати матеріал; інше.

Критерії підсумкового оцінювання знань студента:

- 90-100 балів – за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в рекомендованих літературних джерелах; вміння аналізувати явами, які вивчаються, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 82-89 балів – за ґрунтовні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 74-81 балів – за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 64-73 балів – за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних відомостей під час виконання тестових завдань;
- 60-63 балів – за незнання значної частини навчального матеріалу, невміння застосовувати теоретичні відомості під час виконання тестових завдань;
- 00-59 балів – за незнання навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання; невміння орієнтуватися під час виконання тестових завдань; незнання основних фундаментальних положень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Європейська шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

1. Тиводар М. П. Етнографія Закарпаття: Історико-етнографічний нарис. – Ужгород: Гражда, 2010. – 416 с.+16 кол.іл.
2. Селівачок М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). К.: Редакція вісника «Ант», 2009. – 408 с.
3. Щербанівський Вадим. Українське мистецтво: вибрані неопубліковані праці. –Київ: Либідь, 1995. – 288с., іл.
4. Пилип Р.І. Художня вишивка українців Закарпаття ХІХ - першої пол. ХХ ст. – Ужгород, 2012. – 468 с., іл.
5. Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Науково-популярне видання. Альбом. – Київ, Видавничий дім «АДЕФ-Україна».
6. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини: Альбом / авт.-упорядн. О.А.Кратюк. – К.: Мистецтво, 1991. – 208 с., іл.
7. Віра Манько. 1464 взірці українських народних писанок: Альбом, - Львів, «Свічадо», 2005.
8. Трачук Тарас, Мельник Ярослав. Семіотичний аналіз трипільсько-кукутенських знакових систем (мальований посуд). Івано-Франківськ «ПЛАЙ» 2000.
9. Давня історія України. Книга І. Київ «Либідь», 1994.
10. Наталія Бурдо. Сакральний світ трипільської цивілізації. – К.: Наш час, 2008. – 296 с. (науково-популярне видання).